

Сава Џамјанов

ТАЈНА ВЕЧЕРА, ГУЛИВЕР

ПО СВИФТУ, ПО СВ. АПОСТОЛУ ПАВЛУ

...Вечерам са Богом, вечерам. Сами смо за столом, за столом препуним ђаконија. Бог ме посматра одозго, одозго иако сам - у ствари - Ја одозго а он одоздо...

...Вечерам са Богом. Као чевапчић на чачкалици, умачем у сенф јагње на ражњу. Посматрам пажљиво: на ражњу остаје све мање и мање меса, сочни залогаји завршавају се у мојим устима, у мојој утроби...

...Вечерам. Сами за столом, Бог и ја, али осећам ту, негде у близини, устрептале откуцаје још једног срца. Пажљиво ослушкујем: добро су ми знани ти откуцаји, тај дрхтај, та радост - то си ти, управо Ти моја Лили, моја љубљена, предивна, моја несрћана Лили...

...Вечерам моју Лили, моју сиђушну, драгу Лили. Бог нас пажљиво посматра: у стварности одоздо, теолошки - одозго. Лилино свеже месо, као одсјај сунца на површини воде, блиста на ражњу: заривам себе у њу, откидам парче по парче и полако жваћем; укус налиј кохтији и вину обузима ме свог, и ја једва разазњам речи које допиру до мене...

...Вечерам моју Лили. Малене речи (малене попут ње) ипак проналазе пут до свести:

- Једи, ово је тело моје, ово је хлеб твој! Пиј, ово је крв моја, ово је вино твоје! Упи ме у своје срце и нека вера твоја буде тврда као стена!...

...Да, то је глас моје Лили, моје слатке путене Лили коју волим не мање од Бога са којим вечерам. Али Он не вечерава са Лили, на његовом ражњу беласа неко друго тело, у његових пехар уливају се неке друге течности. Срећан, потресен мистеријом коју доживљавам, жељим јој рећи нешто лепо, нешто нежно, нешто најнежније...

... И кажем:

- Лили, моја једина Лили, када би само знала колико те волим, колико си укусна, колико си путена!

- Не, никако не, мој принче! Не путена, већ путана, мој вечни, верни принче! Зар си заборавио нашу тајну, наш завет? Ја сам она која Јесам: твоја једина, драга Лили-путана, твоја сиђушна, малена, слатка -Лилипутана, мој љубљени Принче!...

... Затварам очи, скидам је са ражња, стављам је на длан. Отварам очи: поново је цела, иста она Лилипутана чијим сам се месом,

залогај по залогај, све до малопре хранио. Чијом сам девичанском крвљу гасио своју бескрајну жеђ. Чије су речи допирале до мене као из неког удаљеног вихора. Поново затварам очи, Ја-Гулiver међу Лилипутанцима, и пажљиво је спуштам на дно пехара који је све време празан стајао преда мном...

...И кажем:

- Сада ћу овај пехар испити до дна, сада ћеш заувек бити само моја, Лилипутана. И никад нећеш моћи да изађеш из мог срца, нити ће моја вера бити мекша од стene! Нека ми је Бог сведок, нека ми је у помоћи, нека не тражи доказе ничему што ми је у душам...

... Испијам пехар, отварам очи. Још увек седим за столом, са Богом: он ми се благо смешка. Узвраћам му истим таквим осмехом. Осећам моју Лилипутану, дубоко, у себи; осврћем се - остала једанаесторице нема...

ОГЛЕДАЛА, ЛАВИРИНТ

ПО БОРХЕСУ

Играло се Огледала, играло се Лавиринта:

- Огледалце, огледаљце моје, најлепши на свету кажи ко је?!
- Краљице ти, али је лепша од тебе соколова ружса што не гребе.
- Огледалце, огледаљце моје, најлепши на цвету кажи том је?!
- Праљице ти, али од тебе лепши момак млад што засади овај сад и у њему свако лишиће рој?
- Огледалце, огледаљце моје, ко то лишиће - кажи- пере ?!
- Сраљице ти, ал' од тебе нема фајде - ма 'ајде...
- Огледалце, огледаљце моје, зашто - кажи- "Солнце за гору зајде?!"
- Лавице ти, ти га тамо најде, али дај-де, али дај-де....
- Огледалце, огледаљце моје, кажи, ко то тамо свира гајде?!
- Крвавице ти, али већ ту је Крунски чварак да припреми купус - подварак!
- Огледалце, огледаљце моје, шта је то - кажи - Крунски чварак, а шта купус-подварак (илити Подварак-купус)?!
- Ти неваљалице, о ти, али и онај злодјко бајколики Лупус: lupus in fabula-tabula razula!
- Огледалце, огледаљце моје - кажи- зашто tabula-razula, не tabula raza (како то неко лепо сказа)?!
- Ти циновска раљице, ти то тако лепо сказа, а не муж твој Лаза Наказа!
- Огледалце, огледаљце моје, кажи ми, кажи - муж циновске раљице које?! Твоје, о твоје, краљице-маљице мала!
- Огледалце, огледаљце моје, тако се - значи- у Лавиринту овом ми играло Огледала??
- Да, да; но, кад би ми још и дала, кад би ми још и дала...

Милош Лашиновић

ВИКЕНД МОЈИХ КОМШИЈА

Људи, презивају се Арсин, што живе у кући у Господској улици, на чији уредни травњак, ногу, пада фосфор светла с маг прозора, јутрос су, као и сваке сунчане суботе, потпали торбе у "форда" - у којем су, како причујају старији житељи вароши, пре оног рата превозили гости гостионице "Код три шешира" до железничке станице и назад и, кроз плаву свежину мајског јутра, одвезли до обала реке. Ауто ће зауставити код Вранчевог гаја, код речне окуне на коју је падала сенка младе багремове шумице. На том месту вода је одронила на сипине и спрала земљу, правећи малу пешчану плажу, скријену од погледа људи и шумских звери густи тришћаком и хладом врба, с друге обале.

Плавокоса девојка - Дијана, њихова кћер, студенткиња журналистике, рас простреће велики пешкир, што мирише на детерцент и топлину гардеробера у којем је провео зиму, и опружена, облинија стиснуту у тесак костим за купање, већ зрела, пустити зубато, љуто мајско сунце да лиже путер њене коже.

Мушкарац и жена, средњих година, када би живот имао једнаку меру, власници бивше среће, сећије мало даље од њених мисли и плахе, хладне речне воде, у буџак, до којег допирају тихи гласови сунца и мирис врба. Доручковаће. Земљичке испуњене димљеном шунком, кришкама мајарског едамера, младог парадајза и комадићима лука... На примус, што сагорева алкохол, ставиће лонче, црвено са белим тифнама, пуно воде за кафу. Ђутаће.

Стари господин у белој кошуљи подврнутих рукава, некада власник гостионе "Код три шешира", власник куће у Господској

улици и "форда" олдтајмера, женин отац, своју дрвену столицу, сличну оној коју користе редитељи филмова, у којима играју његове омиљене глумице, изнеће, уз доста напора, на врх пешчаног насила. Сећије у трапу уморан. Од белог шешира јошвише ће навути на они и запалити миришљаву страну цигарету. Читав дан господин Артемије Арсин седеће удобно заваљен у тој столици из које је "in live" на снимањима, гледају Аву Гардинер и Лиз Тейјор, пушиће кубански дуван и гледати мутну воду реке како бежи ка ноћи.

Братиће се касно. Пробудиће ме, као и увек, равномерно бректанje издржљивог фордовог мотора. Устаћу из столице за љуљање, колевке првог, изненадног сна, и скријен копреним дебеле завесе од дамаста, посматрају како у тишини, обасјани само платинастим сјајем месецине, износе из аута своје ствари. Трајаће неколико минута. Потом ће ући у кућу, а онда ће светла почети да се гасе, најпре у соби господина Атемија, потом у спаваћој одји брачног пара Арсин, а најдуже ће жути лампион стоне лампе светлете у девојачкој собици госпођице Дијане, будуће новинарке, локалне лепотица и наследнице иметка који је почeo да тече њен прадеда Максим, лиферант жита и осталих пољопривредних производа.

Кад звони с торња градске куће означи поноћни сат и она ће угасити светло. Видећи њену силуету како хитро отвара прозор и пушта, к'о љубавника, свежину ноћи у своју постељу.

На трави, чији ће мирис гутати тама, остаће врели белег младог месеца у квадрату млечног светла с маг прозора.